

QVAESTIO
 IVRIS CONTROVERSI
 AN
 DEBITOR TRANSIGENS
 CVM CREDITORIBVS
 FRVATVR BENEFICIIS EIVS QVI
 BONIS CESSIT IN FINIENDA
 LOCATIONE

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XIII. OCTOBR. ANNO MDCCCLXX.

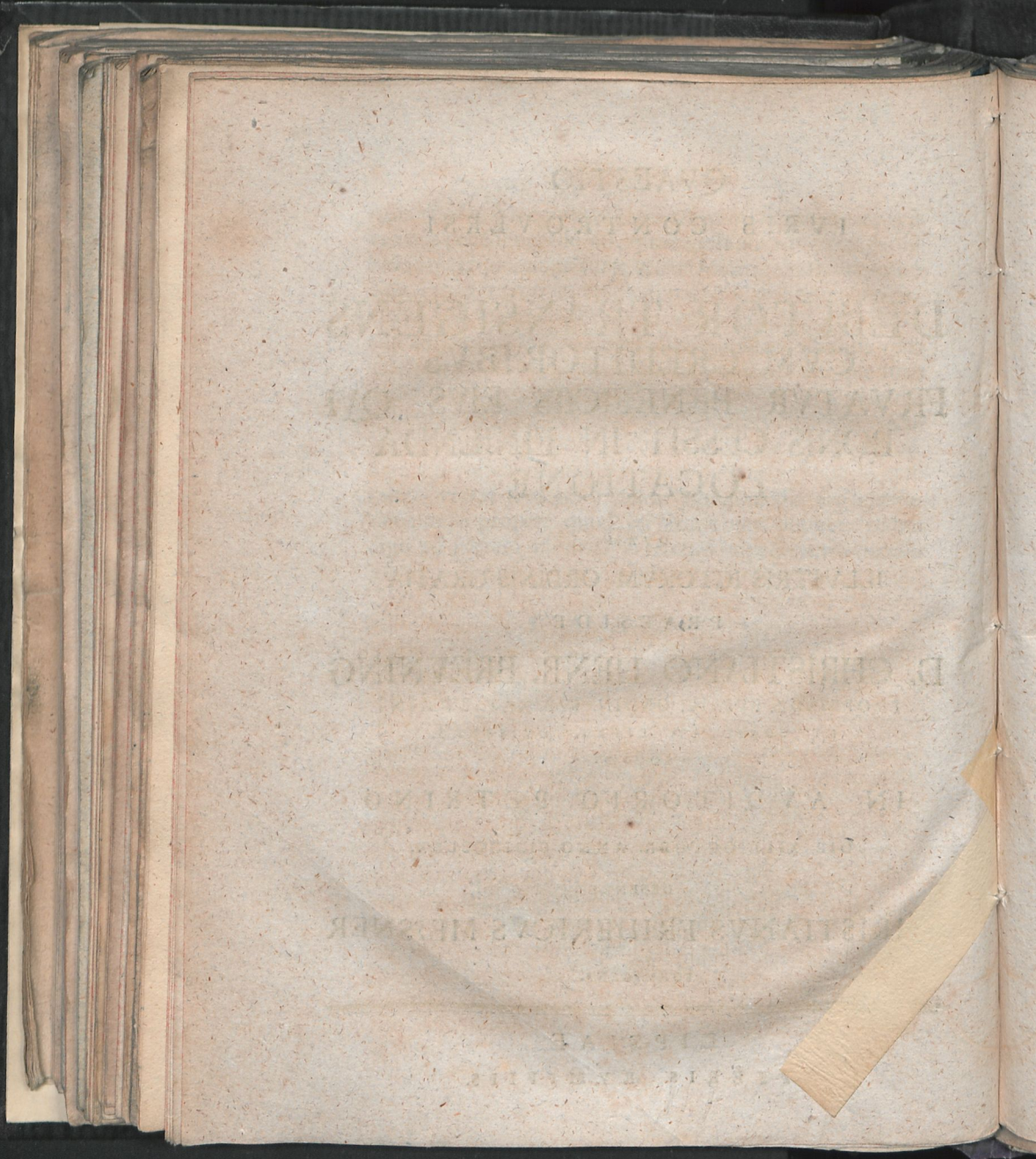
DEFENDET

CHRISTIANVS FRIDERICVS MEISNER

SORVIGENS.

LIPSIAE

LITERIS RVMFFIIS.

AN
DEBITOR TRANSIGENS CVM
CREDITORIBVS FRVATVR BENEFICIIS
EIVS QVI BONIS CESSIT IN FINIEN-
DA LOCATIONE.

§. I.

Siue tribuamus calamitatibus temporum,
sive quid conferat hominum impro-
bitas, nihil sane frequentius contin-
git, quam quod debitores fidem da-
tam fallant atque creditorum suorum iura euertant.
Vbicunque prope legimus, audimus, iudicamus obae-
ratos debitores, qui vel soluendo esse desierunt, vel quo-
rum creditores publica proclamatione ad iudicia euo-
cantur, vt liquidationes exhibeant, veritatem debitorum
demonstrent, atque super prioritare litigent. Sapien-
tissimus legislator Saxo huic malo medelam tentauit pro-
mulga-

mulgata lege publica scilicet MANDAT. de Bancorruptoribus d. A. 1724 et MANDAT. emendato de A. 1767. Haec adeo placuit cura sapientissima, vt et alii legislatores hanc curam in suis terris comprobauerint atque ex hac nostra lege suorum ciuium causas interdum decidi patiantur. Speciem itaque aliquam, quae controuersa videtur, non interpretandi animo, quam curam Serenissimo Legislatore nostro relinquimus, sed quatenus illustrando differendi occasionem nanciscamur, rationibus adiectis exercitationis causa proponamus: ipsius dubitationis causam aliquando, si in foro controuersa fiat, indulgentissima Gratia Serenissimi Electoris deciam expectabimus.

§. II.

Ordinauerunt MANDATA. citat de Bancorrupt. §. 5. in fin. Vornächst zuerspahrung derer Kosten, htermit verordnet wird, daß da ein Schuldner ein Haus oder ein Kaufmanns-Gewölbe, oder andere zu seiner Wohnung nöthige Behältnisse auf mehrere Jahre, gemiethet hätte, bey ereignetem Falliment, die Miethe nicht länger, als zu nächstfolgende Ostern oder Michaelis, und zwar, wenn das Falliment vor Ostern sich zutrüge, sodann die Miethe bis Michaelis, da es aber vor Michaelis geschähe, bis Ostern des künftigen Jahres continuiret werden soll. Clarissima haec legis dispositio, vt interprete plane non egeat. Sed in alia facti specie quaestio enata est, an huius legis dispositionis recta fiat applicatio. Hanc speciem dabimus.

§. III.

Maeuius et temporis iniuria et variis calamitatibus, imo suorum, quos habebat debitores improbitate in eam venit conditionem, vt cessaret esse soluendo. Cum se
ad

ad incidas redactum cerneret, submittit se dispositioni Mandati *all.* atque exponit iudici conditionem suam, exhibitis creditorum nominibus, dataque suorum bonorum copia, simulque, ne arresto ob campia detineri possit, moratorium impetrat. Emissa citatione editali reliquisque, quae lege requiruntur, observatis, ante terminum debitor cum suis creditoribus super debitis transigit, eaque transactione facta satisfacit atque acceptis apochis ita liberatur, vt postea in termino doceat, quos nominauerat, creditoribus satisfactum esse, et cum nemo alius comparuisset, praeclusis non comparentibus et liquidantibus, sequestratio bonorum debitoris tollatur, quae antea a iudice ordinata fuerat; et sic, quo minus processus concursus creditorum apperiat, impeditur. Cum vero, quam antea mercaturam exercuerat, continuare haud posset, eaque transactione, quam vulgo Accord vocant in eam venisset conditionem, vt taberna et domicilio amplius haud vteretur, quamuis conductionis tempus non dum elapsum esset, migraturus petit a locatore migrandi ante tempus contractus licentiam, prouocans ad §. 5. Mandati cit. supra adiectum. Iam quaestio orta: *an locator auctoritate legis possit compelli, vt patiatur conductorem ante tempus conuenientum a conductione recedere?*

§. IV.

Diximus supra, decidendam esse hanc quaestionem ex Iure Electorali tantum. De iure enim ciuili quaestio plane est inutilis, cum inter illas causas, ex quibus conductori recedere a conductione liceat, nihil sit, quod ad nostram speciem faciat. In decidenda itaque hac quaestione prius pro vtraque causa argumenta, quantum

tum breuitas permittit, examinabimus, deia sententiam, quidue nobis videatur, dicemus.

§. V.

Cum pendente concursu liceat debitori obaerato recedere ante tempus contractus finitum a conductione, legeque necessitas imponatur locatori, vt dimittat ab obligatione conductorem, videri posset, eandem causam applicandi huius iuris habere debitorem, qui a nexu aeris alieni sese liberauit transactione intercepto concursu. Cum enim omnia sua adhibuisset bona, vt satisfaceret creditoribus, transactio autem succederet in locum ipsius processus concursus creditorum, ipsiusque huius processus non alius finis, quam vt ex bonis satisfaceret creditoribus, qui finis, transactione facta, obtinetur, probabilis est ratio, idem obtinere beneficium posse, vt debitor a necessitate continuandi contractum conducti liberetur. Accedit, quod forsitan transactione illa inita non amplius egeat et taberna et domicilio illo, quo antea vtebatur, vt aequitas suadeat, eundem debitorem a maiori illo sumtu mercedis liberare. Tandem cum verba legis sint generalia, eaque restringere nefas videtur, et beneficia potius extendenda veniant, quam quod restringantur, posset adfirmari, succurrere legem quoque transgredi debitori.

§. VI.

Sed quae etiam sit harum rationum vis, ramentur curatius ponderata lege eiusque ratione, contraria sententia probabilior redditur. Nam cum Serenissimus Legislator curaret, vt massae concursus confunderet, ne mercede locationis minuat; haec ergo legis dispositio maxime in fauorem creditorum introducta videtur, quo spe-

spectant verba: zu Ersparung der Kosten. Non videtur vero lex debitori bonis cedenti hac ordinatione privilegium aliquod concedere, vi cuius cessione liberetur a necessitate servandi contractum conductionis; datur potius massae concursus beneficium in fauorem creditorum, quippe soluto contractu, haec eroganda merces servatur massae atque in solutionem creditorum verti poterit.

§. VII.

Quae cum ita sint, facile patet, quid de proposita sentiendum sit quaestione. Si enim debitor cum suis transigit creditoribus, qui finem processus concursus haud expectant, quicquid potius malunt aliquid, recipere loco totius summae, quae ipsis debetur, maxime, cum contingere haud raro soleat, ut impensis deductis ex massa concursus atque solutis debitis, quae vel privilegio praelationis, vel iure hypothecae munita sunt, reliqui creditores vel parum, vel nihil capiant, cessat concursus massa, neque opus, ut de creditoribus amplius simus solliciti, qui sibi maluerit transactione prospicere, quam quod legis et iudicis auxilium expectarent. Cessat itaque ratio, quam videtur habuisse legislator in introducendo hoc iure, et sic cessabit ipsius quoque applicatio. Dein accedit: cum, ut supra monuimus in hac legis ordinatione non later beneficium debitori datum, neque ab eius arbitrio pendebit, utrum hoc iure uti velit. Tandem cum huius legis extensio vergere possit, si eius promiscua fieret applicatio, in detrimentum locatoris, qui iure suo ex contractu quaesito caderet, cum cogereur dimittere conductorem ante finitum contractum; iniquum vero esset imo iniustum, legem interpretatione extensa ulterius extendere, quam verba legis parantur, et extra thema, quod in lege continetur

in

in tertii alicuius detrimentum; malim sane statuere, debitorem cum suis creditoribus transigentem frustra implorare auxilium cit. §. 5. vt ex conductione dimittatur.

§. VIII.

Sed forsan posset, ne admodum stricti videamur, in legis applicatione distinctio aliqua adijci. Aut enim transactione cum creditoribus facta, simul quoque, quod a debitore in transactione promissum, iam praestitum est, et tunc putauerim, debitorem a conductione recedere non posse inuito locatore. Aut, vt fieri solet, pensionibus statutis in transactione, solutionem adhuc praestandam a debitore creditoribus; tunc, cum creditorum interfit a sumptibus nimis forsan liberari debitorem, quo stas temporibus pensiones promissas soluere possit, non plane improbandum videretur, cum hoc ius in fauorem creditorum statutum sit, ex §. 5. alleg. debitori succurrere. eumque ex contractus obligatione secundum legis tenorem dimittere.

T A N T V M.

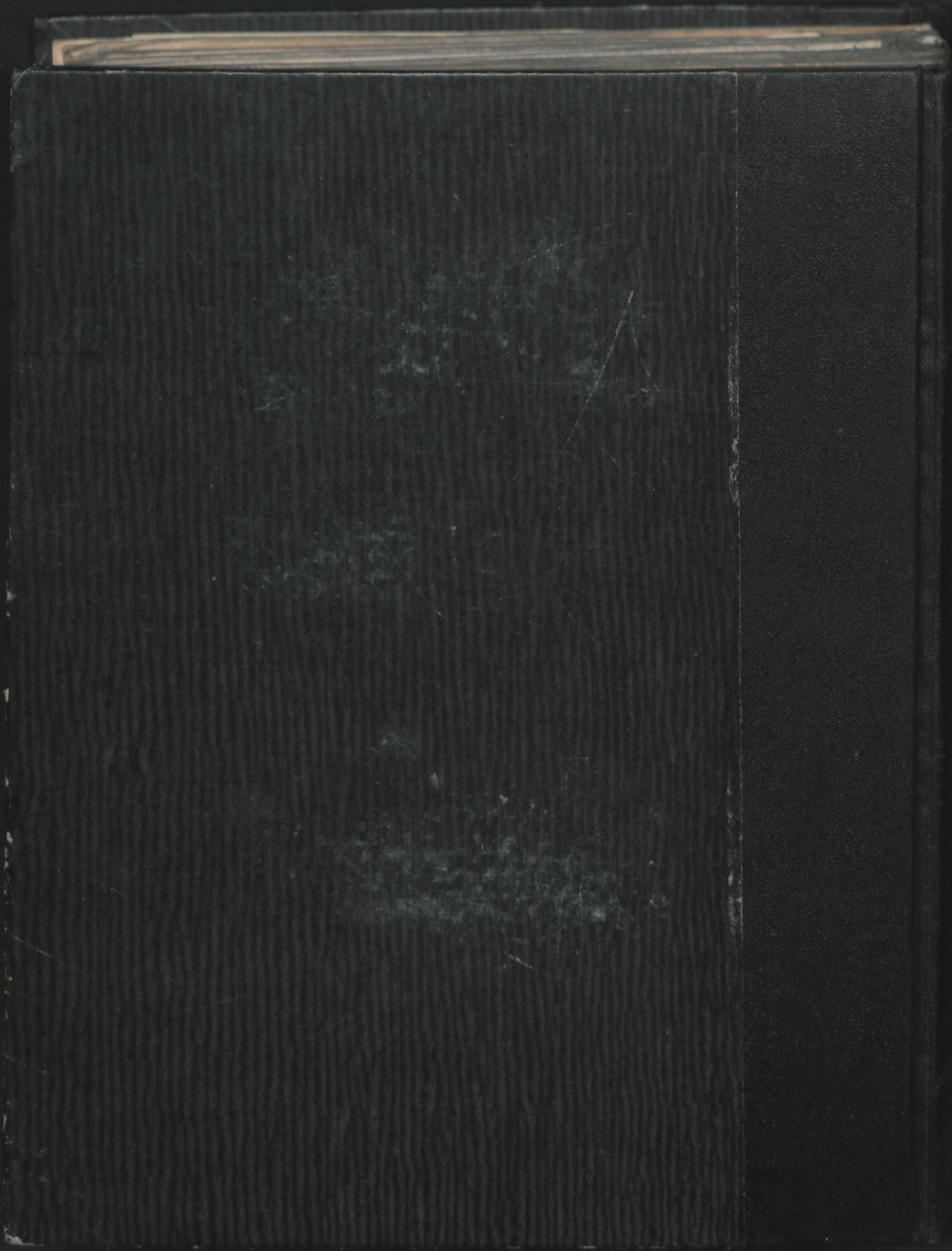

VD18

ULB Halle
007 208 200

3

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
DEBITOR TRANSIGENS
CVM CREDITORIBVS
FRVATVR BENEFICIIS EIVS QVI
BONIS CESSIT IN FINIENDA
LOCATIONE

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XIII. OCTOBR. ANNO CIOIOCCCLXX.

DEFENDET

CHRISTIANVS FRIDERICVS MEISNER

SORVIGENS.

LIPSI AE

LITERIS RVMPFIIS.

